

Міністерство охорони здоров'я України
Полтавський державний медичний університет

Кафедра українознавства та гуманітарної підготовки

«УЗГОДЖЕНО»

Гарант освітньої програми
«Фармація»

 Р. ЛУЦЕНКО
" 30 " 08 2022 року

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Голова вченої ради
стоматологічного факультету
Полтавського державного
медичного університету

 А. СИДОРОВА
Протокол від 31.08 2022 № 1

«Українська мова (за професійним спрямуванням)»

(нова навчальна дисципліна)

СИЛАБУС

освітньо-професійний рівень	перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
галузь знань	22 «Охорона здоров'я»
спеціальність	226 «Фармація, промислова фармація»
кваліфікація освітня	бакалавр фармації
форма навчання	денна, 3 р. н.
курс та семестр вивчення навчальної дисципліни	I курс, I семестр

«УХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри
українознавства та гуманітарної підготовки
Полтавського державного медичного університету
Зав. кафедри Т. ЛЕЩЕНКО
Протокол від 08.08 2022 № 1

Полтава – 2022 рік

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЯКІ ВИКЛАДАЮТЬ НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Прізвище, ім'я, по батькові викладача (викладачів), науковий ступінь, учене звання	- кандидат філологічних наук, доцент, зав.кафедри українознавства та гуманітарної підготовки Т.О.Лещенко; - старший викладач закладу вищої освіти кафедри українознавства та гуманітарної підготовки. В.Г. Юфименко.
Профайл викладача (викладачів)	https://ukrstudy.pdmu.edu.ua/team
Контактний телефон	050 230 91 99 Лещенко Т.О. 099 067 09 79 Юфименко В.Г.
Е-mail:	t.leshchenko@pdmu.edu.ua v.yufymenko@pdmu.edu.ua
Сторінка кафедри на сайті ПДМУ	https://ukrstudy.pdmu.edu.ua/

ОСНОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Обсяг навчальної дисципліни

Кількість кредитів / годин – 3/90, із них:

Лекції (год.) – _____

Практичні (семінари) (год.) – 48

Самостійна робота (год.) – 42

Вид контролю _____ ПМК

Ознаки навчальної дисципліни

Характер дисципліни (нормативна/ вибіркова) нормативна

Рік навчання I

Семестр I

Політика навчальної дисципліни

Політика навчальної дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» визначається системою вимог відповідно до норм законодавства України щодо академічної доброчесності, Статуту, положень ПДМУ та інших нормативних документів.

При організації освітнього процесу в ПДМУ викладачі і студенти діють відповідно до:

Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському державному медичному університеті

Положення про академічну доброчесність здобувачів вищої освіти та співробітників Полтавського державного медичного університету

Правил внутрішнього розпорядку для студентів Полтавського державного медичного університету

Положення про організацію та методику проведення оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в Полтавському державному медичному університеті

Положення про організацію самостійної роботи студентів у Полтавському державному медичному університеті

Положення про відпрацювання пропущених занять і незадовільних оцінок здобувачами вищої освіти Полтавського державного медичного університету

Положення про порядок формування індивідуальних освітніх траєкторій здобувачами освіти ПДМУ

Положення про порядок перезарахування навчальних дисциплін та визначення академічної різниці

Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти

Положення про рейтинг здобувачів вищої освіти Полтавського державного медичного університету

Положення про матеріальне заохочування за успіхи у навчанні студентів Полтавського державного медичного університету.

Усі вищеперелічені документи розміщені на сторінці відділу з науково-педагогічної роботи та організації навчально-наукового процесу ПДМУ <https://www.pdmu.edu.ua/n-process/department-npr/normativni-dokumenti>

Вивчаючи навчальний предмет «Українська мова (за професійним спрямуванням)», студент Університету має право на безпечні і нешкідливі умови навчання, праці та побуту;

якісні освітні послуги;

справедливе та об'єктивне оцінювання результатів навчання;

повагу людської гідності;

захист під час освітнього процесу від приниження честі та гідності, будь-яких форм насильства та експлуатації, булінгу (цькування), дискримінації за будь-якою ознакою, пропаганди та агітації, що завдають шкоди здоров'ю студента;

безоплатне користування навчальною, науковою базами Університету та бібліотекою, у порядку, передбаченому Статутом;

доступ до інформаційних ресурсів і комунікацій, що використовуються в освітньому процесі та науковій діяльності;

відзначення за успіхи у навчанні, науково-дослідній і громадській роботі.

Вивчаючи навчальний предмет «Українська мова (за професійним спрямуванням)», студент Університету зобов'язаний:

виконувати вимоги Законів України, інших нормативно-правових актів, Статуту Університету, Правил внутрішнього розпорядку академії, поважати гідність,

права, свободи та законні інтереси всіх учасників освітнього процесу та дотримуватися етичних норм;

виконувати вимоги з охорони праці, техніки безпеки, виробничої санітарії, протипожежної безпеки, передбачені відповідними правилами та інструкціями;

виконувати вимоги навчального плану у терміни, визначені графіком навчального процесу та індивідуального навчального плану;

дотримуватись академічної доброчесності та досягати визначених для відповідного рівня вищої освіти результатів навчання. Дотримання академічної доброчесності студентом передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання; посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Студент зобов'язаний систематично відвідувати усі види занять з української мови як іноземної, приходити на заняття своєчасно, відповідно до розкладу занять; відпрацювати всі пропущені заняття; підтримувати порядок в аудиторіях, навчальних приміщеннях кафедри українознавства та гуманітарної підготовки, дбайливо та охайно ставитися до майна Університету (меблів, обладнання, підручників, книжок тощо).

Студентові Університету забороняється:

порушувати графік навчального процесу і допускати невиконання навчального плану та індивідуального навчального плану без поважних на те причин; запізнюватися на заняття;

пропускати заняття без поважних причин;

протягом заняття виходити з аудиторії без дозволу викладача;

користуватись під час занять мобільним телефоном і іншими засобами зв'язку та отримання інформації без дозволу викладача;

займатись сторонньою діяльністю, відволікати інших студентів та заважати викладачу.

Систематичне відвідування усіх видів навчальних занять є обов'язковим.

Викладач пред'являє вимоги до студента при вивченні дисципліни та ґрунтується на засадах академічної доброчесності. Вимоги можуть стосуватися відвідування занять (неприпустимість пропусків, запізньовань і т.п.); правил поведінки на заняттях (активну участь, виконання необхідного мінімуму навчальної роботи, відключення телефонів та ін.); заохочень та стягнень (за що можуть нараховуватися або відніматися бали тощо).

Опис навчальної дисципліни (анотація)

«Українська мова (за професійним спрямуванням)» - дисципліна, що передбачає формування національномовної особистості, комунікативних навичок фахівців-професіоналів у фармацевтичній галузі охорони здоров'я, студіювання особливостей фахової мови.

Пререквізити й постреквізити навчальної дисципліни (міждисциплінарні зв'язки)

Пререквізити (шкільний курс української мови).

Постреквізити. Інтегрується з дисциплінами українознавчого і філологічного спрямування й з іншими дисциплінами на рівні використання фахової нормативної лексики (медичної та фармацевтичної термінології).

«Українська мова (за професійним спрямуванням)» як навчальна дисципліна:

- а) ґрунтується на здобутих під час навчання в середній загальноосвітній школі базових знаннях із сучасної української літературної мови;
- б) закладає основи фахової мови фармацевтичного працівника з перспективою використання здобутих знань у професійній діяльності;
- в) продовжує формувати мовну компетенцію, комунікативні навички майбутніх спеціалістів і сприяє становленню національно свідомої особистості.

Мета й завдання навчальної дисципліни:

- **мета** – сформувати мовну культуру й високий рівень фахового й ділового спілкування майбутніх працівників фармації; продовжувати формувати національно-мовну особистість, комунікативні навички майбутніх спеціалістів, студіювати особливості фахової мови;
- навчити студентів правильно використовувати фахову нормативну лексику; грамотно й оперативно укладати зразки медичної документації.

Основні **завдання** вивчення дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» такі:

- засвоєння основоположних понять із курсу «Українська мова (за професійним спрямуванням)»;
- усвідомлення значимості державної мови в професійному спілкуванні;
- оволодіння основами фахової мови медичного працівника;
- опанування норм укладання медичних документів.

Компетентності й результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (інтегральна, загальні, спеціальні, матриця компетентностей)

Згідно з вимогами дисципліна забезпечує набуття студентами **компетентностей**:

- **інтегральна:** Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі фармації та промислової фармації або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів фармацевтики і характеризується комплексністю та невизначеністю умов;
- **загальні:**
 - Знання та розуміння предметної області та розуміння професії.
 - Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово, здатність спілкуватися іншою мовою.
 - Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
 - Вміння виявляти та вирішувати проблеми.
 - Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
 - Здатність до вибору стратегії спілкування та командної роботи.

- Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, вчитися і бути сучасно навченим.
- Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.
- *спеціальні (фахові, предметні):*

ФК 03. Здатність застосовувати на практиці фундаментальні принципи фармацевтичної етики та деонтології, розуміти соціальні наслідки професійної діяльності, що засновані на моральних зобов'язаннях та цінностях, етичних нормах поведінки відповідно до Етичного кодексу фармацевтичних працівників України.

ФК 04. Здатність проводити інформативну та санітарно-просвітницьку роботу шляхом донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень власного досвіду та аргументації з метою профілактики найпоширеніших, зокрема інфекційних, захворювань.

ФК 05. Здатність здійснювати консультування та фармацевтичну опіку під час вибору та відпуску безрецептурних лікарських засобів шляхом оцінки співвідношення ризик/користь, сумісності, показань та протипоказань керуючись даними про стан здоров'я конкретного хворого.

ФК 10. Здатність аналізувати та прогнозувати основні економічні показники діяльності аптечних закладів, здійснювати розрахунки основних податків та зборів, формувати ціни на лікарські засоби та вироби медичного призначення відповідно до чинного законодавства України, здійснювати товарознавчий аналіз, адміністративне діловодство, документування та управління якістю згідно нормативно-правових актів України.

ФК 12. Здатність здійснювати загальне та маркетингове управління асортиментною, товарно-інноваційною, ціновою, збутовою та комунікативною політиками суб'єктів фармацевтичного ринку на основі результатів маркетингових досліджень та з урахуванням ринкових процесів на національному і міжнародному ринках.

ФК 13. Здатність застосовувати підходи менеджменту у професійній діяльності аптечних, оптово-посередницьких, виробничих підприємств та інших фармацевтичних організацій відповідно до принципів Належної практики фармацевтичної освіти та Глобальної рамки FIP, демонструвати навички лідерства.

ФК 14. Здатність здійснювати виробничу діяльність аптек щодо виготовлення лікарських препаратів у різних лікарських формах за рецептами лікарів та замовленнями лікувально-профілактичних закладів, включаючи обґрунтування технології та вибір допоміжних матеріалів відповідно до правил Належної аптечної практики (GPP).

ФК 17. Здатність здійснювати контроль якості лікарських засобів та лікарської рослинної сировини в аптеках та лабораторіях фармацевтичних підприємств у відповідності з вимогами Державної фармакопеї України та належних практик, визначати способи відбору проб для контролю лікарських засобів відповідно до діючих вимог, запобігати

Програмні результати навчання.

ПРН 01. Демонструвати та застосовувати у практичній діяльності комунікативні навички спілкування, фундаментальні принципи фармацевтичної етики та деонтології, що засновані на гуманістичних, моральних зобов'язаннях та цінностях, етичних нормах професійної поведінки та відповідальності згідно Етичного кодексу фармацевтичних працівників України, як соціально значущу для здоров'я людини.

ПРН 02. Застосовувати знання з загальних та фахових дисциплін у професійній діяльності; використовувати результати самостійного пошуку, аналізу та синтезу інформації з різних джерел для рішення типових та складних спеціалізованих завдань професійної діяльності.

ПРН 05. Аргументувати інформацію для прийняття рішень, нести відповідальність за них у стандартних і нестандартних професійних ситуаціях з використанням креативних методів та підходів; дотримуватися принципів деонтології та етики у професійній діяльності.

ПРН 06. Здійснювати спілкування з професійних питань у тому числі іноземною мовою, усно та письмово, аналізувати тексти фахової направленості та перекладати іншомовні інформаційні джерела.

ПРН 07. Здійснювати професійну діяльність, використовуючи інформаційні технології, «Інформаційні бази даних», системи навігації, Інтернет-ресурси, програмні засоби та інші інформаційно-комунікаційні технології.

ПРН 08. Дотримуватися норм спілкування у професійній взаємодії з колегами, керівництвом, споживачами, ефективно працювати у команді та керувати професійним розвитком осіб та груп.

ПРН 18. Здійснювати господарський облік в аптечних закладах, адміністративне діловодство. Здійснювати процеси товарознавчого аналізу, забезпечувати вхідний контроль якості лікарських засобів та документувати їх результати.

ПРН 20. Застосовувати підходи менеджменту у професійній діяльності аптечних, оптово-посередницьких, виробничих підприємств відповідно до принципів Належної практики фармацевтичної освіти та демонструвати навички лідерства.

ПРН 25. Застосовувати у професійній діяльності сучасні методи соціальної взаємодії «фармацевт-лікар-пацієнт» з метою забезпечення максимально раціональної лікарської терапії у певного хворого, а також для здійснення фармацевтичної опіки під час вибору та відпуску безрецептурних лікарських засобів.

Результати навчання для дисципліни:

по завершенню вивчення навчальної дисципліни студенти повинні

знати:

- поняття мови як суспільного явища, усвідомлювати її роль у житті кожної людини, народу, держави;
- спільне та відмінне між мовою та мовленням, сучасною розмовною та сучасною літературною мовами;
- функціональні стилі сучасної української літературної мови загалом та ознайомитись із дистинктивними ознаками наукового медичного тексту;
- засвоїти поняття ОДС: «документ», «діловодство», «документообіг», «реквізит», «бланк», «формуляр» та ін.;
- сформувати вміння і навички правильного оформлення документів різних типів, високий рівень грамотного й оперативного укладання основних різновидів професійної документації;
- загальні та специфічні функції документів, реквізити документів;
- про специфіку усної та писемної форм української мови в науковому й офіційно-діловому стилях із урахуванням фахової спрямованості;
- знати жанрові особливості публічного виступу.

вміти:

- зробити висновки про фахове мовлення як складник загальнонаціональної мови;
- застосовувати лексико-граматичні категорії сучасної української літературної мови для вироблення оптимальної мовної поведінки в професійній сфері;
- використовувати лексичні, морфологічні, синтаксичні мовні засоби відповідно до комунікативних намірів; розвивати практичні навички правильного використання різних мовних засобів відповідно до сфери і мети висловлювання;
- вміти користуватися сучасними медичними словниками;
- мати активний мовленнєвий словник фахової термінологічної лексики;
- вміти вільно володіти багатими виражальними засобами мови на лексичному, правописному і морфологічному рівнях;
- демонструвати навички володіння культурою усного та писемного професійного мовлення; постійно удосконалювати культуру писемного та усного мовлення;
- постійно студіювати навички етичного професійного дискусивно-полемічного спілкування медичних фахівців;
- уміти застосувати лексико-граматичні категорії сучасної української літературної мови для вироблення оптимальної мовної поведінки в професійній сфері;
- володіти термінологічною лексикою, навичками роботи з медичною

документацією;

- володіти усними та писемними нормами мовленнєвого етикету в професійній діяльності медичного працівника;
- диференціювати функціональні стилі сучасної української літературної мови загалом та дистинктивні ознаки наукового медичного тексту;
- укладати основні адміністративно-канцелярські та медичні документи;
- володіти мовою на рівні фахового спілкування в усьому багатстві лексичних, морфологічних синтаксичних, стилістичних засобів, зокрема термінологічного запасу;
- уміти складати, перекладати й редагувати тексти медичної спрямованості.

Структура навчальної дисципліни

Зміст змістових модулів і тем	Кількість годин				
	усього	у тому числі			
		лекції	семінари	практичні	СРС
	90	-	-	48	42
1	2	3	4	5	6
<p>МОДУЛЬ 1. Лексико-граматичні та правописні особливості фахового мовлення медиків. Стилєві особливості ділового та професійного спілкування. Культура публічного виступу.</p> <p>Змістовий модуль 1. Стилєві особливості ділового та професійного спілкування.</p>					
Тема 1. Сучасна українська мова як засіб професійного спілкування Мова як суспільне явище. Мова та мовлення в житті суспільства. Українська мова серед інших мов світу. Мова та держава. Функції мови. Літературна мова. Типи мовних норм. Мова професійного спілкування як функціональний різновид сучасної української літературної мови. Медична професійна мова в історії української літературної мови. Стилєві СУМ. Типологія стилів. Офіційно-діловий стиль, його варіанти, підстилє. Історія розвитку діловодства. Сучасне діловодство в Україні. Поняття про документ, документацію, документування, діловодство.	3			2	1

<p>Тема 2. Стилiстичний аспект фахової мови медичних працiвникiв</p> <p>Взаємодiя функцiональних стилiв сучасної української мови у сферi фахового мовлення. Поняття «спеціальна мова», «професiйна мова», «професiйне спiлкування». Сучасна українська лiтературна мова як основа спецiальної мови. Рiзновиди медичної професiйної мови: мова медицини (медична наукова мова), медична розмовна мова, медична дiлова мова, мова медичної реклами. Нормативна база, що регулює процеси створення та зберiгання документiв. Унiфiкацiя та стандартизацiя документiв. Класифiкацiя документiв. Автобiографiя, заява, характеристика, резюме. Призначення та особливостi оформлення.</p>	4			2	2
<p>Тема 3. Вимоги до складання й оформлення адмiнiстративно-канцелярських документiв.</p> <p>Доручення, розписка, пояснювальна записка. Види документiв з кадрово-контракткових питань. Призначення органiзацiйно-розпорядчих документiв. Призначення, особливостi, види довідково-iнформацiйних документiв. Дiловодство у медичних закладах.</p>	4			2	2
<p>Тема 4. Професiйна документацiя медикiв</p> <p>Медичнi документи стацiонару. Медична документацiя полiклiнiки. Медична документацiя вiддiлення. Основнi вимоги до укладання найпоширенiших зразкiв медичної документацiї (рецепт, довiдка, iндивiдуальна картка хворого, листок непрацездатностi, протокол операцiї, iндивiдуальна карта амбулаторного хворого, бланк направлення хворого на аналіз i т.д.). Стандартизацiя медичної документацiї. Необхiднiсть дотримання високого рiвня культури писемного i усного мовлення медичного працiвника.</p>	4			2	2
<p>Змiстовий модуль 2. Лексико-граматичнi та правописнi особливостi фахового мовлення медикiв. Культура публiчного виступу</p>					
<p>Тема 5. Науковий стиль у фаховому мовленнi</p>	4			2	2

Структура та види наукового тексту. Науковий стиль: ключові ознаки, мовні засоби, підстилі та жанри, функціональне призначення. Форми запису готового тексту (першоджерела). Виписки, план, тези. Особливості конспектування. Реферат як форма опрацювання наукової літератури. Анотація і реферат-резюме.					
Тема 6. Науковий стиль у фаховому мовленні Тези. Стаття. Оформлення наукового тексту, цитат, посилань, бібліографії. Рецензія і відгук. Правила скорочення в наукових і ділових текстах. Технічні правила переносу.	4			2	2
Тема 7. Термінологія у професійному спілкуванні. Лексико-семантичні відношення в науковій термінології.	4			2	2
Тема 8. Особливості української медичної фармацевтичної термінології Поняття про термінознавство, терміносистему, термінологію, термін. Джерела збагачення термінологічної системи мови. Загальнонаукова, міжгалузева й вузькоспеціалізована термінологія. Медичні терміни, професіоналізми та медичний жаргон. Поняття «номенклатура»; номени (номенклатурні одиниці) як різновид термінів. Культура терміновживання. Терміни в різних стилях мови. Сучасний стан і проблеми української медичної термінології.	4			2	2
Тема 9. Особливості українського мовленнєвого етикету. Мовленнєвий етикет працівника фармації. Культура мовлення, ознаки, що її характеризують. Мовленнєвий етикет, його історія, структура, види, призначення. Український мовленнєвий етикет як виразник етнічної самобутності, модель універсальної мовної діяльності народу.	4			2	2
Тема 10. Мовленнєвий етикет працівника фармації Особливості етикету офіційно-	4			2	2

ділового та наукового спілкування.					
Тема 11. Лексичний аспект професійної мови медиків. Поняття про лексику, лексикологію та фразеологію. Слово, його лексичне значення. Лексика сучасної української мови за її походженням та сферою вживання.	4			2	2
Тема 12. Фразеологізовані одиниці у фаховому мовленні Мовні кліше, складені найменування, штампи як фразеологічні вислови номінативного типу. Особливості використання лексичних одиниць у мовленні медичних працівників. Унормовані лексичні синоніми в медичній лексиці.	3			2	1
Тема 13. Словники в професійному спілкуванні Типи словників, їхня функція та роль у підвищенні мовленнєвої культури. Поняття про лексикографію, енциклопедичні й лінгвістичні словники. Медичні словники та довідники. Сучасна кодифікаційна практика. Організація ресурсів національної словникової бази. Український електронний словник. Роль словників у підвищенні мовної культури медичних працівників. Типові помилки слововживання у мовленні медичних працівників. Труднощі вибору слова в різних ситуаціях спілкування.	3			2	1
Тема 14. Пароніми в медичній лексиці Важливість знання паронімії для медичного працівника.	4			2	2
Тема 15. Правописний аспект української мови за професійним медичним спрямуванням Апостроф у медичних термінах. Подвоєння приголосних у медичних термінах.	4			2	2
Тема 16. Правописний аспект української мови за професійним медичним спрямуванням Труднощі правопису медичних	4			2	2

термінів із префіксальним словотворенням.					
Тема 17. Правописний аспект української мови за професійним медичним спрямуванням Правопис складних іменників-медичних термінів. Правопис складних прикметників-медичних термінів.	4			2	2
Тема 18. Морфологічний аспект медичної професійної мови Поняття про морфологію, морфологічні норми. Частина мови як основні морфологічні одиниці, принципи їх класифікації. Морфологічні категорії та синтаксичні властивості самостійних частин мови. Специфіка використання граматичних форм самостійних частин мови в текстах документів.	4			2	2
Тема 19. Морфологічний аспект медичної професійної мови Труднощі вживання іменників у медичній лексиці. Творення ступенів порівняння прикметників. Специфіка відмінювання й сполучуваності числівників. Особливості вживання займенників. Особливості вживання дієприкметників і дієприслівників. Особливості вживання прислівників.	4			2	2
Тема 20. Морфологічний аспект медичної професійної мови Уживання прийменників у професійній мові медичних працівників. Специфіка перекладу словосполучень із прийменником по в медичних текстах. Специфіка перекладу словосполучень із прийменником при. Особливості вживання прийменників відповідно до, згідно з, у-в, з-із-зі. Уживання сполучників і, й, та як засіб милозвучності.	4			2	2
Тема 21. Синтаксичний аспект професійної мови медиків Поняття про синтаксис. Типи	3			2	1

синтаксичних одиниць. Головні та другорядні члени речення. Принципи класифікації речень. Складні випадки координації присудка з підметом; керування та узгодження в словосполученнях. Варіанти порушень синтаксичних норм. Особливості побудови простих речень. Типові огріхи, пов'язані з побудовою складних речень. Синтаксичні особливості текстів ділових паперів.					
Тема 22. Культура мовлення фармацевта. Культура мовлення медичного працівника як невід'ємна частина лікарської деонтології. Ятрогенний вплив слова. Особливості спілкування медичних працівників у різних мовленнєвих ситуаціях.	4			2	2
Тема 23. Публічний виступ та його жанри Історія та теорія ораторського мистецтва. Публічний виступ як жанровий різновид ораторського мистецтва. Культура сприймання публічного виступу. Доповідь, промова, лекція, повідомлення як жанри публічного виступу. Презентація як різновид публічного мовлення. Візитна картка. Правила оформлення візитної картки.	4			2	2
Тема 24. ПМК	2			2	
Разом	90			48	42

Тематичний план практичних занять за модулями і змістовими модулями із зазначенням основних питань, що розглядаються на практичному занятті

№ п/п	Назва теми	К-ть годин
	Змістовий модуль 1	
1	Сучасна українська мова як засіб професійного спілкування	2
2	Стилістичний аспект фахової мови медичних працівників	2

3	Вимоги до складання й оформлення адміністративно-канцелярських документів.	2
4	Професійна документація фармацевта	2
	Змістовий модуль 2	
5	Науковий стиль у фаховому мовленні	2
6	Науковий стиль у фаховому мовленні	2
7	Термінологія у професійному спілкуванні.	2
8	Особливості української фармацевтичної термінології	2
9	Особливості українського мовленнєвого етикету	2
10	Мовленнєвий етикет фармацевта	2
11	Лексичний аспект професійної мови.	2
12	Фразеологізовані одиниці у фаховому мовленні	
13	Словники в професійному спілкуванні	2
14	Пароніми у фармацевтичній лексиці	2
15	Правописний аспект української мови за професійним спрямуванням	2
16	Правописний аспект української мови за професійним спрямуванням	2
17	Правописний аспект української мови за професійним спрямуванням	2
18	Морфологічний аспект наукової професійної мови	2
19	Морфологічний аспект наукової професійної мови	2
20	Морфологічний аспект наукової професійної мови	2
21	Синтаксичний аспект професійної мови	2
22	Культура мовлення фармацевта.	2
23	Публічний виступ та його жанри	
24	ПМК	2
	Разом	48

Тема 1. Сучасна українська мова як засіб професійного спілкування

Мова як суспільне явище. Мова та мовлення в житті суспільства. Українська мова серед інших мов світу. Мова та держава. Функції мови. Літературна мова. Типи мовних норм. Мова професійного спілкування як функціональний різновид сучасної української літературної мови. Медична професійна мова в історії української літературної мови. Стилї СУМ. Типологія стилів. Офіційно-діловий стиль, його варіанти, підстилї. Історія розвитку діловодства. Сучасне діловодство в Україні. Поняття про документ, документацію, документування, діловодство.

Тема 2. Стилiстичний аспект фахової мови медичних працiвникiв

Взаємодiя функцiональних стилiв сучасної української мови у сферi фахового мовлення. Поняття «спеціальна мова», «професiйна мова», «професiйне спiлкування». Сучасна українська лiтературна мова як основа спецiальної мови. Рiзновиди медичної професiйної мови: мова медицини (медична наукова мова), медична розмовна мова, медична дiлова мова, мова медичної реклами. Нормативна база, що регулює процеси створення та зберiгання документiв. Унiфiкацiя та стандартизацiя документiв. Класифiкацiя документiв. Автобiографiя, заява, характеристика, резюме. Призначення та особливостi оформлення.

Тема 3. Вимоги до складання й оформлення адмiнiстративно-канцелярських документiв. Доручення, розписка, пояснювальна записка. Види документiв з кадрово-контракткових питань. Призначення організацiйно-розпорядчих документiв. Призначення, особливостi, види довідково-iнформацiйних документiв. Дiловодство у медичних закладах.

Тема 4. Професiйна документацiя медикiв. Медичнi документи стацiонару. Медична документацiя полiклiнiки. Медична документацiя вiддiлення. Основнi вимоги до укладання найпоширенiших зразкiв медичної документацiї (рецепт, довiдка, iндивiдуальна картка хворого, листок непрацездатностi, протокол операцiї, iндивiдуальна карта амбулаторного хворого, бланк направлення хворого на аналіз i т.д.). Стандартизацiя медичної документацiї. Необхiднiсть дотримання високого рiвня культури писемного i усного мовлення медичного працiвника.

Змiстовий модуль №2. Лексико-граматичнi та правописнi особливостi фахового мовлення медикiв. Культура публiчного виступу.

Тема 5. Науковий стиль у фаховому мовленнi. Структура та види наукового тексту. Науковий стиль: ключовi ознаки, мовнi засоби, пiдстилi та жанри, функцiональне призначення. Форми запису готового тексту (першоджерела). Виписки, план, тези. Особливостi конспектування. Реферат як форма опрацювання наукової лiтератури. Анотацiя i реферат-резюме.

Тема 6. Науковий стиль у фаховому мовленнi. Тези. Стаття. Оформлення наукового тексту, цитат, посилань, бiблiографiї. Рецензiя i вiдгук. Правила скорочення в наукових i дiлових текстах. Технiчнi правила переносу.

Тема 7. Термiнологiя у професiйному спiлкуваннi. Лексико-семантичнi вiдношення в науковiй термiнологiї.

Тема 8. Особливостi української медичної фармацевтичної термiнологiї. Поняття про термiнознавство, термiносистему, термiнологiю, термiн. Джерела збагачення термiнологiчної системи мови. Загальнонаукова, мiжгалузева й вузькоспецiалiзована термiнологiя. Медичнi термiни, професiоналiзми та медичний жаргон. Поняття «номенклатура»; номени (номенклатурнi одиницi) як рiзновид термiнiв. Культура термiновживання. Термiни в рiзних стилях мови. Сучасний стан i проблеми української медичної термiнологiї.

Тема 9. Особливостi українського мовленнєвого етикету. Мовленнєвий етикет працiвника фармацiї. Культура мовлення, ознаки, що її характеризують. Мовленнєвий етикет, його iсторiя, структура, види, призначення. Український

мовленнєвий етикет як виразник етнічної самобутності, модель універсальної мовної діяльності народу.

Тема 10. Мовленнєвий етикет працівника фармації.. Особливості етикету офіційно-ділового та наукового спілкування.

Тема 11. Лексичний аспект професійної мови медичного працівника. Поняття про лексику, лексикологію та фразеологію. Слово, його лексичне значення. Лексика сучасної української мови за її походженням та сферою вживання.

Тема 12. Фразеологізовані одиниці у фаховому мовленні. Мовні кліше, складені найменування, штампи як фразеологічні вислови номінативного типу. Особливості використання лексичних одиниць у мовленні медичних працівників. Унормовані лексичні синоніми в медичній лексиці.

Тема 13. Словники в професійному спілкуванні. Типи словників, їхня функція та роль у підвищенні мовленнєвої культури. Поняття про лексикографію, енциклопедичні й лінгвістичні словники. Медичні словники та довідники. Сучасна кодифікаційна практика. Організація ресурсів національної словникової бази. Український електронний словник. Роль словників у підвищенні мовної культури медичних працівників. Типові помилки слововживання у мовленні медичних працівників. Труднощі вибору слова в різних ситуаціях спілкування.

Тема 14. Пароніми в медичній і фармацевтичній лексиці. Важливість знання паронімії для медичного працівника.

Тема 15. Правописний аспект української мови за професійним медичним спрямуванням. Апостроф у медичних термінах. Подвоєння приголосних у медичних термінах.

Тема 16. Правописний аспект української мови за професійним медичним спрямуванням Труднощі правопису медичних термінів із префіксальним словотворенням.

Тема 17. Правописний аспект української мови за професійним медичним спрямуванням Правопис складних іменників-медичних термінів. Правопис складних прикметників-медичних термінів.

Тема 18. Морфологічний аспект медичної професійної мови. Поняття про морфологію, морфологічні норми. Частини мови як основні морфологічні одиниці, принципи їх класифікації. Морфологічні категорії та синтаксичні властивості самостійних частин мови. Специфіка використання граматичних форм самостійних частин мови в текстах документів.

Тема 19. Морфологічний аспект медичної професійної мови. Труднощі вживання іменників у медичній лексиці. Творення ступенів порівняння прикметників. Специфіка відмінювання й сполучуваності числівників. Особливості вживання займенників. Особливості вживання дієприкметників і дієприслівників. Особливості вживання прислівників.

Тема 20. Морфологічний аспект медичної професійної мови. Уживання прийменників у професійній мові медичних працівників. Специфіка перекладу словосполучень із прийменником по в медичних текстах. Специфіка перекладу словосполучень із прийменником при. Особливості вживання прийменників

відповідно до, згідно з, у-в, з-із-зі. Уживання сполучників і, й, та як засіб милозвучності.

Тема 21. Синтаксичний аспект професійної мови медиків. Поняття про синтаксис. Типи синтаксичних одиниць. Головні та другорядні члени речення. Принципи класифікації речень. Складні випадки координації присудка з підметом; керування та узгодження в словосполученнях. Варіанти порушень синтаксичних норм. Особливості побудови простих речень. Типові огріхи, пов'язані з побудовою складних речень. Синтаксичні особливості текстів ділових паперів.

Тема 22. Культура мовлення працівника фармації. Публічний виступ та його жанри. Культура мовлення медичного працівника як невід'ємна частина лікарської деонтології. Ятрогенний вплив слова. Особливості спілкування медичних працівників у різних мовленнєвих ситуаціях.

Тема 23. Публічний виступ та його жанри. Історія та теорія ораторського мистецтва. Публічний виступ як жанровий різновид ораторського мистецтва. Культура сприймання публічного виступу. Доповідь, промова, лекція, повідомлення як жанри публічного виступу. Презентація як різновид публічного мовлення. Візитна картка. Правила оформлення візитної картки.

Тема 24. ПМК

Самостійна робота

Тема	Кількість годин	Вид контролю
Підготовка до практичних занять – теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок	32	Поточний
Опрацювання тем, що не входять до плану аудиторних занять (перелік):		
Стандартизація документації. Культура її оформлення	2	Підсумковий
Типові помилки слововживання в мовленні медичних працівників (фармацевтів)	2	Підсумковий
Особливості спілкування медичних працівників (фармацевтів) у різних комунікативних ситуаціях	2	Підсумковий
Підготовка до ПМК	4	Підсумковий
Разом	42	

Усього - 42 год.

Індивідуальні завдання

Завдання для індивідуальної самостійної роботи

На кожному занятті студенти виконують індивідуальні профілізовані завдання у вигляді тестів, текстів для перекладу і редагування, відповідних вправ.

Зразок. Варіант 1. Перекладіть речення українською мовою

- 1) *Препараты поступают от производителя.*
- 2) *Аптеки, находящиеся в составе лечебно-профилактических учреждений.*
- 3) *Фруктозу отделяли с помощью резорцина.*
- 4) *Санитарка по мойке аптечной посуды.*
- 5) *На время работы с ядовитыми веществами.*
- 6) *Побочное действие лекарства чаще всего выявляется вскоре после начала фармакотерапии.*
- 7) *Рекутан - противовоспалительное, антисептическое, ранозаживляющее средство, стимулирующее восстановительные процессы кожи и слизистых оболочек.*

Індивідуальні завдання, за які студенти можуть набрати додаткові бали, виконуються під час участі у мовно-літературних конкурсах. Бали за індивідуальну роботу можуть отримати студенти за призові місця у Міжнародному конкурсі з української мови імені Петра Яцика, Міжнародному мовно-літературному конкурсі учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка, Всеукраїнській студентській олімпіаді з дисципліни, Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт. Бали за індивідуальні завдання нараховуються студентом за 1-3 місце.

Кількість балів, які яка нараховується за індивідуальні завдання, залежить від їх обсягу та значимості, але не більше **10 балів**. Вони додаються до суми балів, набраних студентом за поточну навчальну діяльність.

Перелік теоретичних питань для підготовки студентів до ПМК

Сучасна українська мова як засіб професійного спілкування.

2. Українська мова (за професійним спрямуванням) як навчальна дисципліна.
3. Особливості використання лексичних одиниць у мовленні працівника фармації.
4. Лексичний аспект професійної мови фармацевта. Фразеологізовані одиниці у фаховому мовленні.
5. Термінологія в професійному спілкуванні. Лексико-семантичні відношення в науковій термінології. Особливості української фармацевтичної термінології.
6. Словники в професійному спілкуванні. Типи словників, їхні функції й роль у підвищенні мовленнєвої культури.
7. Пароніми у медичній і фармацевтичній лексиці.
8. Правописний аспект української мови за професійним медичним спрямуванням.
9. Морфологічний аспект професійної мови фармацевта.
10. Синтаксичний аспект професійної мови фармацевта.
11. Особливості українського мовленнєвого етикету. Комунікативні ознаки культури мовлення. Мовленнєвий етикет медичного працівника.
12. Публічний виступ і його жанри. Культура сприймання публічного виступу.
13. Стилістичний аспект фахової мови медичних працівників.

14. Науковий стиль у фаховому мовленні. Структура й види наукового тексту.
15. Культура писемного ділового мовлення: загальна характеристика.
16. Вимоги до складання й оформлення адміністративно-канцелярських документів.
17. Професійна документація медиків. Особливості її складання й оформлення.
18. Медична професійна мова в історії української літературної мови.
19. Сучасний стан і проблеми української медичної фармацевтичної термінології.
20. Типові помилки слововживання в мовленні медичного працівника фармації.
21. Особливості використання самостійних і службових частин мови в текстах ділових документів.
22. Синтаксичні особливості текстів ділових паперів.
23. Особливості спілкування медичних працівників у різних комунікативних ситуаціях.
24. Усне спілкування у сфері професійної діяльності медичного працівника.
25. Структура й види наукового тексту.
26. Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації.
27. Стандартизація медичної документації. Культура її оформлення й читання.

Перелік практичних навичок до ПМК

- Уміння застосовувати лексико-граматичні категорії сучасної української літературної мови для вироблення оптимальної мовної поведінки в професійній сфері.
- Володіння термінологічною лексикою, навичками роботи з вузькоспеціалізованими словниками.
- Аналіз доцільності використання лексичних, морфологічних, синтаксичних мовних засобів відповідно до комунікативних намірів.
- Опанування усними й писемними нормами мовленнєвого етикету в професійній діяльності медичного працівника.
- Знання жанрових особливостей публічного виступу.
- Здатність диференціювати функціональні стилі сучасної української літературної мови загалом і дистинктивні ознаки наукового медичного тексту.
- Розвиток навичок укладання основних адміністративно-канцелярських і медичних документів, редагування перекладних текстів.

Форма підсумкового контролю успішності навчання – підсумковий модульний контроль (ПМК)

Підсумковий модульний контроль (ПМК) здійснюється по завершенню вивчення програмного матеріалу модуля з дисципліни і проводиться, як правило, на останньому занятті модуля. Складання та перескладання підсумкового модульного контролю проводиться у відповідності до «Положення про організацію та методику проведення оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в Полтавському державному медичному університеті».

До ПМК допускають здобувачів вищої освіти, які набрали необхідну мінімальну кількість балів впродовж поточного контролю (середній бал успішності 3,0 і вище), не мають невідпрацьованих пропусків семінарських та практичних занять, засвоїли теми винесені для самостійної роботи в межах модуля та виконали всі вимоги з кожної навчальної дисципліни, які передбачені робочою навчальною програмою з дисципліни.

Результат ПМК оцінюється у балах і в традиційну 4-бальну оцінку не конвертується. Максимальна кількість балів ПМК складає 80 балів. Мінімальна кількість балів ПМК, при якій контроль вважається складеним складає 50 балів. Максимальна кількість балів за модуль складає 200 балів (з них до 120 балів за поточну успішність).

За умов порушення здобувачем вищої освіти правил академічної доброчесності (п.2.2.5. Правил внутрішнього розпорядку) результати оцінювання, отримані під час складання ПМК здобувачу освіти за відповідь виставляється оцінка «незадовільно».

Здобувачі вищої освіти які під час вивчення модуля, з якого проводиться підсумковий контроль, мали середній бал поточної успішності від 4,50 до 5,0 звільняються від складання ПМК і автоматично (за згодою) отримують підсумкову оцінку відповідно до *таблиці 2*, при цьому присутність здобувача освіти на ПМК є обов'язковою. У разі незгоди з оцінкою, зазначена категорія здобувачів вищої освіти складає ПМК за загальними правилами.

Отримані бали за модуль науково-педагогічний працівник виставляє у «Відомість підсумкового модульного контролю» та індивідуальний навчальний план студента.

Таблиця №2. Уніфікована таблиця відповідності балів за поточну успішність, балам за ПМК, екзамен, та традиційній чотирьохбальній оцінці.

Середній бал за поточну успішність (A)	Бали за поточну успішність з модуля (A * 24)	Бали за ПМК з модуля (A*16)	Бали за модуль та/або екзамен (A*24 + A*16)	Категорія ЄКТС	За 4-бальною шкалою
2	48	32	80	F FX	2 незадовільно
2,1	50	34	84		
2,15	52	34	86		
2,2	53	35	88		
2,25	54	36	90		
2,3	55	37	92		
2,35	56	38	94		
2,4	58	38	96		
2,45	59	39	98		
2,5	60	40	100		
2,55	61	41	102		
2,6	62	42	104		
2,65	64	42	106		
2,7	65	43	108		
2,75	66	44	110		

2,8	67	45	112		
2,85	68	46	114		
2,9	70	46	116		
2,95	71	47	118		
3	72	50	122	E	3 задовільно
3,05	73	50	123		
3,1	74	50	124		
3,15	76	50	126		
3,2	77	51	128	D	
3,25	78	52	130		
3,3	79	53	132		
3,35	80	54	134		
3,4	82	54	136		
3,45	83	55	138		
3,5	84	56	140		
3,55	85	57	142	C	4 добре
3,6	86	58	144		
3,65	88	58	146		
3,7	89	59	148		
3,75	90	60	150		
3,8	91	61	152		
3,85	92	62	154		
3,9	94	62	156		
3,95	95	63	158		
4	96	64	160		
4,05	97	65	162		
4,1	98	66	164		
4,15	100	66	166		
4,2	101	67	168		
4,25	102	68	170		
4,3	103	69	172		
4,35	104	70	174		
4,4	106	70	176		
4,45	107	71	178		
4,5	108	72	180	A	5 відмінно
4,55	109	73	182		
4,6	110	74	184		
4,65	112	74	186		
4,7	113	75	188		
4,75	114	76	190		
4,8	115	77	192		
4,85	116	78	194		
4,9	118	78	196		
4,95	119	79	198		
5	120	80	200		

Методика та засоби стандартизованого оцінювання при складанні модульного контролю

Засоби діагностики успішності студентів: тести; індивідуальні профілізовані завдання.

ПМК складають шляхом написання письмової роботи, яка складається з чотирьох частин (завдань), рівнозначних за складністю. За кожне завдання студент може набрати максимум 20 балів.

Максимальна кількість балів підсумкового модульного контролю становить 80.

13. Схема нарахування та розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання - це один із завершальних етапів навчальної діяльності студента та визначення успішності навчання. При оцінюванні надається перевага стандартизованим методам: тестуванню, структурованим індивідуальним письмовим роботам. Підсумкове оцінювання результатів навчання в ПДМУ здійснюється за єдиною 200-бальною шкалою. Оцінка здобувача освіти відповідає відношенню встановленого при оцінюванні рівня сформованості професійних і загальних компетентностей до запланованих результатів навчання (у відсотках). При цьому використовуються стандартизовані узагальнені критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти (таблиця 1).

Таблиця 1. Стандартизовані узагальнені критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти в ПДМУ

За 4-бальною шкалою	Оцінка в ЕКТС	Критерії оцінювання
5 (відмінно)	A	Здобувач освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили, володіє не менш ніж 90% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
4 (добре)	B	Здобувач освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартизованих ситуаціях, самостійно виправляє помилки, кількість яких незначна, володіє не менш ніж 85% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
	C	Здобувач освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом науково-педагогічного працівника, в цілому самостійно застосовувати її на практиці, контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок, володіє не менш ніж 75% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
3 (задовільно)	D	Здобувач освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень з допомогою науково-педагогічного працівника може

		аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих, володіє не менш ніж 65% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
	E	Здобувач освіти володіє навчальним матеріалом на рівні вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні. володіє не менш ніж 60% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
2 (незадовільно)	FX	Здобувач освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину матеріалу, володіє менш ніж 60% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
	F	Здобувач освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, володіє менш ніж 60% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.

Оцінка з дисципліни виставляється кафедрою за традиційною (національною) 4-бальною шкалою на основі середньої кількості балів за всі модулі, що передбачені програмою дисципліни.

Шкала переведу середньої кількості балів за всі модулі, що передбачені програмою з дисципліни, у традиційну оцінку за 4-бальною шкалою дисциплін та для всіх кафедр є єдиною (таблиця 3).

Таблиця 3. Переведення середньої кількості балів за всі модулі, що передбачені програмою з дисципліни, у традиційну оцінку за 4-бальною шкалою

Середня кількість балів за всі модулі дисципліни	Традиційна оцінка за 4-бальною шкалою
122 – 138	3
140 – 178	4
180 – 200	5

Оцінка з дисципліни не виводиться (не конвертується) в оцінки ECTS.

Результати складання студентом ПМК вносяться у відомість обліку успішності, індивідуальний навчальний план та залікову книжку студента. Оцінка з дисципліни виставляється студенту не пізніше ніж на наступний робочий день після ПМК.

Методи навчання

На практичних заняттях застосовуються три групи методів навчання: словесні, наочні, практичні:

- **словесні (вербальні) методи навчання:** лекція, пояснення, розповідь, бесіда, інструктаж;
- **наочні методи:** спостереження, використання посібників, ілюстрація;
- **практичні методи:** виконання індивідуальних письмових практичних

завдань.

- При проведенні практичних занять використовуються такі методи навчання: *діагностування* (бесіда, спостереження, тестування, творчі та самостійні роботи); *інформування* (демонстрація, консультування, розповідь, групове навчання, підсумковий тестовий модульний контроль); *самостійна робота* (дослідження наукових та інформаційних джерел); *практична робота* (виконання тренувальних вправ та завдань); *розвиток творчої діяльності* (здійснення мовних розвідок); *операційний метод* (ділові ігри, самокритика, розв'язання комунікативних ситуацій).

Методи контролю

Поточна навчальна діяльність студентів контролюється на практичних заняттях відповідно до конкретної мети заняття та під час індивідуальної роботи викладача зі студентами. Викладачі застосовують систему профілізованих індивідуальних завдань, блок тестових завдань, усне опитування, написання зразків основних документів згідно з розробленими методичними вказівками. Застосовуються також такі засоби діагностики рівня підготовки студентів:

- усний;
- письмовий;
- практична перевірка (система тренувальних вправ і творчих завдань);
- тестовий (блок тестових завдань);
- програмований контроль (для відпрацювання пропущених практичних занять);
- самостійна робота;
- написання наукових повідомлень;
- самоконтроль, самооцінка.

Види контролю:

- попередній (вихідний);
- поточний;
- ПМК.

Методичне забезпечення

1. Робоча навчальна програма
2. Методичні розробки лекцій
3. Методичні рекомендації для викладачів.
4. Методичні вказівки для самостійної роботи студентів під час підготовки до практичного заняття та на занятті.
5. Список рекомендованої літератури.
6. Матеріали для контролю знань, умінь і навичок студентів:
 - тести різних рівнів складності;
 - профілізовані індивідуальні завдання;
7. Мультимедійні презентації.

Методичним забезпеченням з вивчення дисципліни є тематичні таблиці, тематичні папки, дошка, стаціонарні стенди, спеціалізовані підручники, словники та довідники, методичні розробки для викладачів та методичні вказівки для студентів з підготовки до практичних занять.

Рекомендована література

Базова

Для аудиторної та позааудиторної роботи з предмета «Українська мова за професійним спрямуванням» студенти забезпечені методичними вказівками для самостійної роботи та **навчальними посібниками:**

1. Світлична Є.І. Фахова мова фармацевта: базовий підручник для студентів вищ.фармац.навч.закл. (фармац. ф-тів) IV рівня акредитації/Є.І. Світлична, А.А.Берестова, О.О. Телешкіна.- 2-ге вид. виправл. та допов. – Харків: НФАУ: Золоті сторінки, 2017.- 312с.

2. Лещенко Т.О. Атлас культури мови медика: навчально-наочний посібник/Т.О.Лещенко, М.М.Жовнір, В.Г.Юфименко.- Львів: Магнолія 2006.- 2021.- 144с.

3. Лещенко Т.О. Українська мова в медицині: навчальний посібник для самостійної роботи студентів вищих навчальних закладів МОЗ України / Т.О. Лещенко, Т.В.Шарбенко, В.Г. Юфименко. - Полтава, 2017. – 332с.

4. Лещенко Т.О. Українська мова за професійним спрямуванням [навч. посібник, **ЦМК МОЗ України**]/ Т.О. Лещенко, Т.В.Шарбенко .- Полтава: Асмi, 2010.- 234 с.;

5. Лещенко Т.О. Професійна мова медика [навч. посібник] / Т.О.Лещенко.- Полтава: ПФ «Форміка», 2004. – 140 с. (**посібник розміщений у Інтернеті**).

6. Лещенко Т.О. Українська мова за професійним спрямуванням: методичні вказівки для самостійної роботи студентів 1 курсу медичного і стоматологічного факультетів / Т.О.Лещенко.- Полтава: Астрiя, 2011.- 73 с.

7. Лещенко Т. О. Український правопис: новації та варіації : наочно-навчальний посібник / Т. О. Лещенко, Н. В. Бондар, М. М. Жовнір. – Полтава : УМСА, 2020. – 40 с.

Допоміжна

1. Бабич Н.Д. Культура фахового мовлення : [навчальний посібник] / Н.Д. Бабич. – Чернівці : Книги–ХХІ, 2006. – 496 с.

2. Голод Р.Б. Українська мова (за професійним спрямуванням) : [навчальний посібник] / Р.Б. Голод, О.М. Мельничук, Л.І. Сілевич. – Івано-Франківськ : Видавництво ІФНМУ, 2013. – 212 с.

3. Золотухін Г.О. Фахова мова медика : [підручник] / Г.О. Золотухін, Н.П. Литвиненко, Н.В. Місник. – К. : Здоров'я, 2002. – 392 с.

4. Караман С.О. Українська мова за професійним спрямуванням : [навчальний посібник для ВНЗ] / С.О. Караман, О.А. Копусь, В.І. Тихоша. – К. : Літера ЛТД, 2013. – 544 с.

5. Кисіль Г.Г. Культура мовлення медика : [навчальний посібник] / Г.Г. Кисіль, В.Ф. Москаленко, В.З. Нетяженко, І.В. Мельник. – К. : Здоров'я, 2010. – 464 с.

6. Лісовий М.І. Культура професійного мовлення : [навчальний посібник для студентів вищих медичних навчальних закладів] / М.І. Лісовий. – Вінниця : Нова книга, 2010. – 200 с.
7. Мацько Л.І., Кравець Л.В. Культура української фахової мови : [навчальний посібник] / Л.І. Мацько, Л.В. Кравець. – К. : ВЦ «Академія», 2007. – 360 с.
8. Українське ділове мовлення : [підручник]. – 2-ге вид. / Є.І. Світлична, А.А. Берестова, А.Є. Приймко та ін. – Х. : Золоті сторінки, 2002. – 320 с.
9. Український правопис : [стереотип. вид.] / НАН України, Інститут мовознавства ім. О.О. Потебні ; Інститут української мови. – К. : Наук. думка, 2004. – 240 с.
10. Шевчук С.В., Клименко І.В. Українська мова за професійним спрямуванням : [підручник, за програмою МОН]. – 4-те видання / С.В. Шевчук, І.В. Клименко. – К. : Алерта, 2014. – 696 с.
11. Шутак Л.Б., Навчук Г.В. Культура усного спілкування медичного працівника : [навчальний посібник для студентів вищих медичних навчальних закладів III – IV рівнів акредитації] / Л.Б. Шутак, Г.В. Навчук. – Чернівці : Видавництво БДМУ, 2014. – 177 с.
12. Юкало В.Я. Культура мови / В.Я. Юкало. – Тернопіль : Укрмедкнига, 1999. – 77 с.

Словники

1. Бацевич Ф.С. Словник термінів міжкультурної комунікації / Ф.С. Бацевич. – К. : Довіра, 2007. – 207 с.
2. Білоноженко В.М. Словник фразеологізмів української мови / В.М. Білоноженко. – К. : Наук. думка, 2008. – 1104 с.
3. Бурячок А.А. Словник синонімів української мови : В 2 т. / А.А. Бурячок, Г.М. Гнатюк, С.І. Головащук. – К. : Наук. думка, 2006. – Т.1. – 1040 с. ; Т.2. – 960 с.
4. Великий тлумачний словник сучасної української мови : [з дод. і допов.] / В.Т. Бусел. – К. – Ірпінь : ВТФ Перун, 2005. – 1728 с.
5. Вусик О.С. Словник синонімів української мови : [понад 2500 синонімічних гнізд] / О.С. Вусик. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2013. – 576 с.
6. Годована М. Словник-довідник назв осіб за видом діяльності / М.П. Годована. – К. : Наук. думка, 2009. – 176 с.
7. Литвиненко Н.П., Місник Н.В. Тлумачний словник медичних термінів : [рос., латин. та укр. мовами] / Н.П. Литвиненко, Н.В. Місник. – К. – Ірпінь : ВТФ Перун, 2010. – 848 с.
8. Нечай С. Російсько-український медичний словник з іншомовними назвами / С. Нечай. – К. : УЛТК, Фонд ТТ, 2002. – 592 с.
9. Новий словник іншомовних слів : [близько 40000 сл. і словосполучень] / Л.І. Шевченко, О.І. Ніка, О.І. Хом'як, А.А. Дем'янюк. – К. : АРІЙ, 2008. – 672 с.
10. Орфографічний словник українських медичних термінів / Л.І. Петрух, І.М. Головка, О.Я. Томашевська. – Львів : Видавництво ЛМІ ім. Д. Галицького, 1993. – 473 с.
11. Полюга Л.М. Словник українських морфем : [понад 45 000] / Л.М. Полюга. – К. : Довіра, 2009. – 554 с.

12. Чумак В.В. Український орфографічний словник : [близько 174 тис. слів] / В.В. Чумак, І.В. Шевченко, Л.Л. Шевченко, Г.М. Ярун; за ред. В.Г. Складенка. – К. : Довіра, 2008. – 997 с.

Інформаційні ресурси

1. Державна мова – мова професійного спілкування [Електронний ресурс].- Режим доступу: <http://www.studopedia/info/>.

2. Мова професійного спілкування як функціональний різновид української літературної мови. Українська медична термінологія в професійному спілкуванні. Лексико-стилістичні норми. Словники у професійному спілкуванні. Типи словників. Роль словників у підвищенні мовної культури [Електронний ресурс].- Режим доступу: <http://intranet.tdmu.edu.ua/>.

3. Трач – Росоловська С.В. Недоліки в оформленні та веденні медичних карт стаціонарного та амбулаторного хворого та їх значення для судово-медичної практики [Електронний ресурс]. - /С.В. Трач-Росоловська // Шпитальна хірургія.- 2013. - №4. – С.99-102.- Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/jpdf/shpkhir_2013_4_28.pdf

4. Сайт ПДМУ, сторінка кафедри; репозитарій ПДМУ

<https://www.pdmu.edu.ua/>

<https://ukrstudy.pdmu.edu.ua/>

<https://ukrstudy.pdmu.edu.ua/common/navchalno-metodichni-vidannya>

Розробники:

- Лещенко Т.О. - завідувачка кафедри українознавства та гуманітарної підготовки, кандидат філологічних наук, доцент;
- Юфименко В.Г. - старший викладач закладу вищої освіти кафедри українознавства та гуманітарної підготовки.

Протокол № 28 від 08 2022 року № 1

Розробники:

- Лещенко Т.О. - завідувачка кафедри українознавства та гуманітарної підготовки, кандидат філологічних наук, доцент;
- Юфименко В.Г. - старший викладач закладу вищої освіти кафедри українознавства та гуманітарної підготовки.